

Petőfi emlékünnepség a tudományegyetemen

A költő születésének 150. évfordulóján rendezett ünnepségek sorozatában csütörtökön este a József Attila Tudományegyetem emlékestjét tartották meg. Az Auditorium Maximumban dr. Serfőző Lajos rektorhelyettes megnyitó szavai után Lukácsy Sándor, az irodalomtudományok kandidátusa, az MTA Irodalomtudományi Intézetének osztályvezetője mondott ünnepi beszédet. Az est műsorában Margittay Ági színművésznő szavalt verseket, az egyetemi színpad tagjai pedig bemutatták a Petőfi napja (Petőfi rock) című kompozíciót.

Különös, szavakkal nehezen körülírható hangulata volt ennek az emlékünnepségnek. Petőfi „jelen volt” az auditoriumban. Lukácsy Sándor komoly-szép szavai fedezték fel először, azaz: hogy ki tudja hányadszor, újra: ez a leszegett állú, vizsgáló tekintetű fiatalember akár a maiak között ülhetne, de ott volt a tegnapiakkal, ott lesz a holnapiakkal. Minden nemzedék úrra felfedezi, mindenkihez van és lesz szava. A kutató racionális, a művész észre is, szívre is ható érvekkel vezetett ennek belátásához. Mondhatjuk-e, hogy Margittay Ági választott olyan Petőfi-műveket, amelyek csodálatosan modernnek, nekünk szólóak, most aktuálisak? Biztosra vehetjük, hogy még sok-sok versben, prózai írásban találhatta és mutathatta volna fel ugyanezt. Hitelesen, tisztán, ugyanakkor magas művészi színvonalon. És bizvást mondhatjuk, hogy az Egyetemi Színpad produkciója nemcsak illeszkedett az emlékünnepség e — Petőfi modernségét újra felfedeztető — hangulatába, hanem március 15-e eseményeinek sok új és jó ötletből, rokon-szenves és érdekes megoldásból épülő bemutatásával főszerepe volt e hangulat megteremtésében is.

Aratják a nádat

A Tiszai Nádgazdasági Vállalat hét alföldi megyére kiterjedő körzetében — Csongrádtól Hajdú-Biharig — megkezdődött a vízi növény aratása. A kisebb termőhelyeken kézi csapatok dolgoznak, az összefüggő nagyobb nádasokban azonban gépesítették a betakarítást. Mórhalom és Röske térségében a Kisszéksós tó és a Nagyszéksós tó partjain a hagyományos berendezések mellett egy kéveköti gép, a Dániából importált „Pelikán” is fogyasztja a termést.

A tavaszi szárazság miatt nem nőtt olyan magasra a nád, mint más években, de minőségileg kifogástalan, acélos, szilárd szárú. Kimondottan téli szezonmunka a nádatarás, akkor haladnak gyorsan a betakarítással, ha befagynak majd a tavak, a sziki vadvizet. Az alföldi megyékben a tervek szerint több mint hétszáz ezer kévét gyűjtik. Ennek körülbelül húsz százalékát exportálják, a többi a hazai üzemekben dolgozzák fel, főleg faanyagként a rakodók és az építőipari vállalatok és a nagyüzemi zöldszekereszetek részére. Az utóbbi években egyre több autógazd és víkendház készült préselt nádpanelekkel.

Segítő emberségünk

Néha megszáll bennünket az „ihlet”: tenni valami szépet, hasznosat, rendkívülit. Ami miatt nem emelnek ugyan emlékünkre szobrot, nem avatnak szülőházunkon táblát — de amire mi magunk is büszkén gondolunk vissza, melengető emlékünkről marad, mert többet tettünk, mint ami kötelességünk, magunk előtt igazoltuk, hogy nem szürkeségre születtünk. Hogy emberebb emberek voltunk, mint mások.

Valahogy így képzelem el a vietnámi műszakok ötletének születését. A társadalmi munkák indíttatását. Ismerek egy idős, sok gyermeket felnevelt asszonyt, aki állami gondozott gyermekeket nevel, családát biztosít számukra. Egy idős asszony pedig magához fogadott egy lányanyát gyermeketül.

Tudunk számtalan példát sorolni, ami nem kíván ugyan reklámot, hogy lám, milyen jó ember vagyok én, de valamit mégis igazol: hiába rohanó az élet, hiába vágyunk néha szíven egymást rossz szavunkkal, marjuk egymást a zsúfolt buszon — van, igenis van jobbik énünk, és kikívánczik belőlünk, nem kérgesedünk el.

Egyedül él, de nem magányosan egy 80 éves néni. Még tavaly maga hordta fel a III. emeletre a tüzelőt.

Most meg azt kérdezték tőle a klinikán, a vizsgálatkor: mitől ez a javulás?

Egyszer öt napig feküdt tüdőgyulladással, senki nem nyitott rá ajtót. Egyszer elájult a lépcsőházban, az első arrajáró szedte össze. Egyszer elesett a fürdőszobában, nem tudott felkelni, három órát feküdt a hideg kőn. A szomszédék kislánya hallotta meg, hogy sír — rátörték az ajtót, úgy segítették föl.

Magány. Ami most véget ért. Mert a gépipari technikum II. osztályos két diákja, Fazekas János és Szűcs Gábor ápolja Margit nénit.

— A III. kerületi tanács hivataltban kértem segítséget. Tudja, tanácsi dolgozó voltam én is, helyettes anyakönyvvezető. A nyugdíjam 950 forint, nem tudok én fizetni azért, hogy segítsenek.

A két fiatalembernek persze nem is kell. Szerződést kötött velük a III. kerületi tanács szociálpolitikai csoportja — KISZ-munkában vállalták a feladatot.

Már az is öröm számukra, hogy a néni szereti őket. Kéves beszédű gyerekek, amit megtudunk róluk, osztályfőnökük, Sz. Bárdóczy Irén mondja el. Hogy mintha szárnyakat adott volna a feladatát a fiúknak, még az iskolában is javítottak.

Kérdezem, miért teszik. A felelet egy bizonytalan szavacskára: csak... Ebben az életkorban nem használ az ember nagy szavakat. Gábor kiegészíti — s milyen jellemző ez is! — annyival:

— Most kedden járunk, a heti tüzelőt egyszerre hozzuk fel, ha hidegebb lesz, gyakrabban jövőnk.

A cselekedet a fontos, nem a szó. Pedig belülről feszíti őket a jóérzés: amit tesznek, az szép és méltó hozzájuk.

Nem mindig ilyen egyszerű, hogy megtalálják egymást a segítségkérő és segíteni szándékozó emberek.

„Nagyon nehezen kérek, nem szokásom” — írja leveleiben egy édesanya, K. Istvánné tanárnő. Levelét nem lehet meghatottság nélkül olvasni, s azzal az érzéssel, milyen csoda, hogy a mi gyerekeinket már gyógyszer védi a hasonló sorstól. Paralizá-

beteg ugyanis a fia. Eddig kerékpárral járt munkahelyére, a fonamentőbe, de az egyre veszélyesebb. Nagy a forgalom, és különben is: nyakunkon a tél, amikor nem lehet már egészséges lábbal sem a pedált hajtani. A 30 éves fiatalember nem tud a buszra felszállni beteg lábával. Marad a taxi. Igen, csak naponta Tarjánból a Tavas utcaig és vissza... ne is számolják. Az édesanya szeretné volna átalányösszeget taxit bérelni, havi ezresért sem lehet.

Az ember még a tollat is visszafogja, ha kérést továbbít, nehéz hát leírni egy ember sorsát, ha az a történet vége: emberek, segítetek! Mégis, a legszükségesebbeket: az édesanya szeretné fizetni a taxit, s míg nyugdíjas nem lesz, sok-sok túlórás árán bírja is. A fiatalember családok, két gyermeke van, keresete 1100 forint. Számára a munka életkérdés — amíg dolgozni tud, úgy érzi, nem fogott ki rajta a sors.

A Takaréktár utcai taxiállomáson kisebbfajta gyűlés tárgyalta, hogy lehetne segíteni. A taxisofőrök munkájáról csak annyit tud az ember, hogy viszik, ahova kéri, fizet, és kész. Ők meg éjszakások is, túrájratba is állnak. Hiába vállalta hát el egy megértő fiatalember, Csóka Dániel sofőr, hogy naponta megérezze, hogy viszi, sok a bizonytalanság a legnagyobb jó szándék, áldozatkészség ellenére is. A taxis három műszakos, panaszosnak fia két műszakos — ennél egyszerűbb dolgot is nehéz megszervezni.

De: lehet-e beletörődni, hogy egy ember, aki mégis megismer- te a családi boldogságot, két gyönyörű, egészséges gyermeket nevel, de egyre romló egészségi állapota miatt ki-látástalannak tartsa jövőjét? Mert ő nem mer szólni, kérni: a mellette elrobogó targonjai autósoktól ílyet — nem kell-e nekünk szólnunk érdekében: akadna-e közöttük, aki a Tavas utca felé jár, s aki felvenné kocsijába? Nem ingyen kéri az édesanya: megállapodhatnának valami méltányos összegben. Addig is megoldás, kimondhatatlan segítség lenne a családnak, míg össze tudják gyűjteni a Velorex kocsi árát.

Nem mindig egyszerű, míg megtalálják egymást a segítségre szorulókat a segíteni tudó embereket. Pedig az élet olyan: egyszer adok, máskor nekem kell kérni.

Aki kér, megtalálható a 13-564-es telefonon.

Szöke Mária

„Dolgoztasson Szegeden”

Az export bér munka eredményei és távlatai a ruhagyárban

A Szegedi Ruhagyárban négy esztendeje kezdődött az exportbér munka, s azóta egyre több eredménye van ennek, a jövedelmező kivitel formának. Annak idején, 1969-ben nyugatnémet vevők kívánságára készítették szabadidő-ruhákat. Ma már kanadai, angol és francia megrendelésre is dolgoznak, s jóval többet, mint kezdetben. Az 1969-es év 150 ezer dollár értékű bér munkával zárult, idén ennek négyszerese-ötszöröse várható.

Milyen haszna van annak, hogy „hozott anyagból” dolgoznak, külföldi cégek kérésére, kíváncsiak szerint? Elsősorban is egy igen fontos népgazdasági cél szolgálhat így: gazdaságunk megfelelő fejlődését, az ország nemzetközi fizetési mérlegének kívánatos alakulását — mint azt az MSZMP KB novemberi határozata is megfogalmazza. Ami a népgazdaságnak jó, az hasznos a szűkebb közösségnek is: a vállalat jövedelme is évről évre emelkedik, nem kis mértékben a bér munkát végzők szorgalmából.

Van azonban a pénzben kifejezhető, kézzelfogható haszon mellett egy másik, igen jelentős előnye is mindennek. A megrendelők rendkívül igényesek: olyan korszerű termékeket kell előállítani, amelyek versenyképessé a világ telített ruhapiacán. Különösen az angolok „nézik meg”, mire költik a pénzt, de áll ez a többi vevőre is. A fejlődés záloga ez az igényesség. S az új mód-

szerek, a legkorszerűbb eljárások életre hívja a népszerűvé vált hőörgztetés eljárására is bér munka ösztönözte a ruhagyáriakat, elindítva ezzel egy nagyarányú fejlődést, nagy hatást gyakorolva a belföldön forgalomba hozott termékekre is.

Világ színvonalú gyártmányokat, technológiákat tanulmányozva, sokat fejlődhetett a Szegedi Ruhagyár egész termelése. Megállapíthatjuk tehát, hogy az ilyen külkereskedelmi kapcsolatok jó „felhajtórő” képeznek egy gyár munkájára. Ezt bizonyítja a Londonban évről évre, februárban megrendezett IMBEX nemzetközi ruházati kiállítás is, amelyen a szegediek is rendszeresen részt vesznek. Ott vannak a vezető szakemberek: ismerkednek a divatirányzatokkal, közvetlen tárgyalásokat folytatnak, egyeztetik a lehetőségeket és a partneri igényeket.

Emellett a HUNGAROTEX, illetve az angol megrendelők pavilonjában a látogatók, üzletemberek is láthatják a gyár kínálatát.

Kanadába férfiöltönyöket szállítanak: részben a hozott anyagból készítik ezeket, részben azonban a magyar lánchurkolt kelméből, a szegedi vásáron nagy sikert aratott Crimplineből. Ilyen esetben persze már teljes exportba vált át a bér munka — ez is egy lehetőség a jövőt illetően.

Az angoloknál, mint fentebb említettük, igen magas az igényesség. S az új mód-

arányában igen jól is fizet ez a munka. Nagyrészt a megrendelők hozzák az alapanyagot a férfiöltönyökhöz, de van hazai felhasználás is. Franciaországba szabadidő-öltönyöket és „szóló” nadrágokat egyaránt gyártanak, igen kedvelt cikkek ezek az ottaniak körében.

A kivitel magas mércéje, s az új törekvések eredményezték, hogy ma már két Kiváló Áruk Fóruma-emlékmás termékük van: a szabadidő-ruha és a lánchurkolt kelméből készített férfiöltöny. Persze mindez csak fejelemzett, pontos munkával valósulhatott meg. Három munkaterem, az 1-es, a 4-es és a 8-as varroda erre a tevékenységre specializálódott. Begyakorlottak, s a határidők tartása rajtuk nem múlik. De így is van rendjén, hisz a vevők-készítők egy meghatározott időre a piacra akarják dobni a rendelt mennyiséget — ehhez kell a pontosság. S a Nyugat-Európából érkező kamionok csak odaállnak a jelzett időben a raktárakhoz, s vihetik a készterméket. Meg annak hírért, hogy érdemes a Szegedi Ruhagyárban dolgoztatni. A gyáriak előtt így nyílnak nagyobb távlatok: 1973-ban már körülbelül 1 millió dolláros forgalomra számítanak.

S. M.

A „mezei flotta” idényzárása

Egyenruhát kapnak a mezőgazdasági pilóták

A budaörsi Repülőgépes Növényvédő Állomás nyolc kiharított brigádja Csongrád megyében rekorderedménnyel zárta az idényt. Több mint 250 ezer holdat repültek be, és most már egymás után hazatérnek a gépmadarak. Szeged határában is jártak, a Felszabadulás Termelőszövetkezet rizstelepein végeztek vegyszeres gyomirtást. A szezon kissé megnyújtották a „légi földművelők”. A gazdaságok kérésére néhány brigád — amíg

az időjárás megengedi — segít az őszi vetések műtrágyázásában. A vizezebb talajokon ugyanis a szántóföldi gépek letaposnák, károsítanak a zsenge kalászosokat.

Ma már sokoldalúan felhasználják a mezőgazdasági repülőgépeket. Gyakran bíznak rájuk különleges feladatok: a szőlőtelepeken peronoszpóra elleni védekezést, a nagyüzemi kertészetekben a paradicsomültetvények megóvását a vírusos megbetege-

désektől, helyenként pedig kukoricabeporzást és szükség esetén rizs- vagy búzavetést is.

Rövid pihenő után a jövő év elején térnek vissza a gazdaságokba a repülőgépes növényvédelmi szolgálat csapatai. Addig elkészül a pilóták egyenruhája, amit most első ízben kapnak. Az acél-kék színű nyári és téli öltönyöket a besorolás szerinti rangjelzéssel látják el.

De: lehet-e beletörődni, hogy egy ember, aki mégis megismer- te a családi boldogságot, két gyönyörű, egészséges gyermeket nevel, de egyre romló egészségi állapota miatt ki-látástalannak tartsa jövőjét? Mert ő nem mer szólni, kérni: a mellette elrobogó targonjai autósoktól ílyet — nem kell-e nekünk szólnunk érdekében: akadna-e közöttük, aki a Tavas utca felé jár, s aki felvenné kocsijába? Nem ingyen kéri az édesanya: megállapodhatnának valami méltányos összegben. Addig is megoldás, kimondhatatlan segítség lenne a családnak, míg össze tudják gyűjteni a Velorex kocsi árát.

Nem mindig egyszerű, míg megtalálják egymást a segítségre szorulókat a segíteni tudó embereket. Pedig az élet olyan: egyszer adok, máskor nekem kell kérni.

Aki kér, megtalálható a 13-564-es telefonon.

Szöke Mária

Háromszáz tonna kötöttáru

A Hódmezővásárhelyi Divat Kötöttáru gyár termékei keresettek itthon és külföldön. A termelés bővítéséért most új üzmrészt építenek. A beruházás után a hódmezővásárhelyi gyár évente háromszáz tonna kötöttáru előállítására lesz képes. A negyedik ötéves tervben Fehérgyarmaton új üzem épül, ezzel is nő a HODIKÖT termelése.